

NAŠ MLADI KRALJ PETER II.

Kruta usoda nam je ugrabila našega miloga vladarja. Zadet od zločinčeve krogle je padel, a ves jugoslovanski narod je zajokal. Neizmerna tuča je objela vso Jugoslavijo. Izgubili smo kralja, in ko zrejo nad odprtih njegovih grobom naše rosne oči v bodočnost, se ustavi naš pogled na njegovem nasledniku, našem mladim kraljem Petrom II.

Tako še mlad, tako še neizkušen in nepripravljen, pa je že poklican, da zasede na prestolu mesto svojega izkušenega očeta, Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Vanj so uprte vse naše oči, vanj polagamo vse svoje nade vse svoje upe. V njem zremo bodočega izvrševalca oporoke njegovega velikega očeta, v njem vidimo svojega bodočega vodnika in preudarnega krmilarja naše mile domovine. Dames še deček, a že je kralj. Ko sam joka za svojim očetom in objokuje njegovo kruto usodo, že mora prevzeti njegovo mesto in naložiti težko breme na svoja šibka ramena.

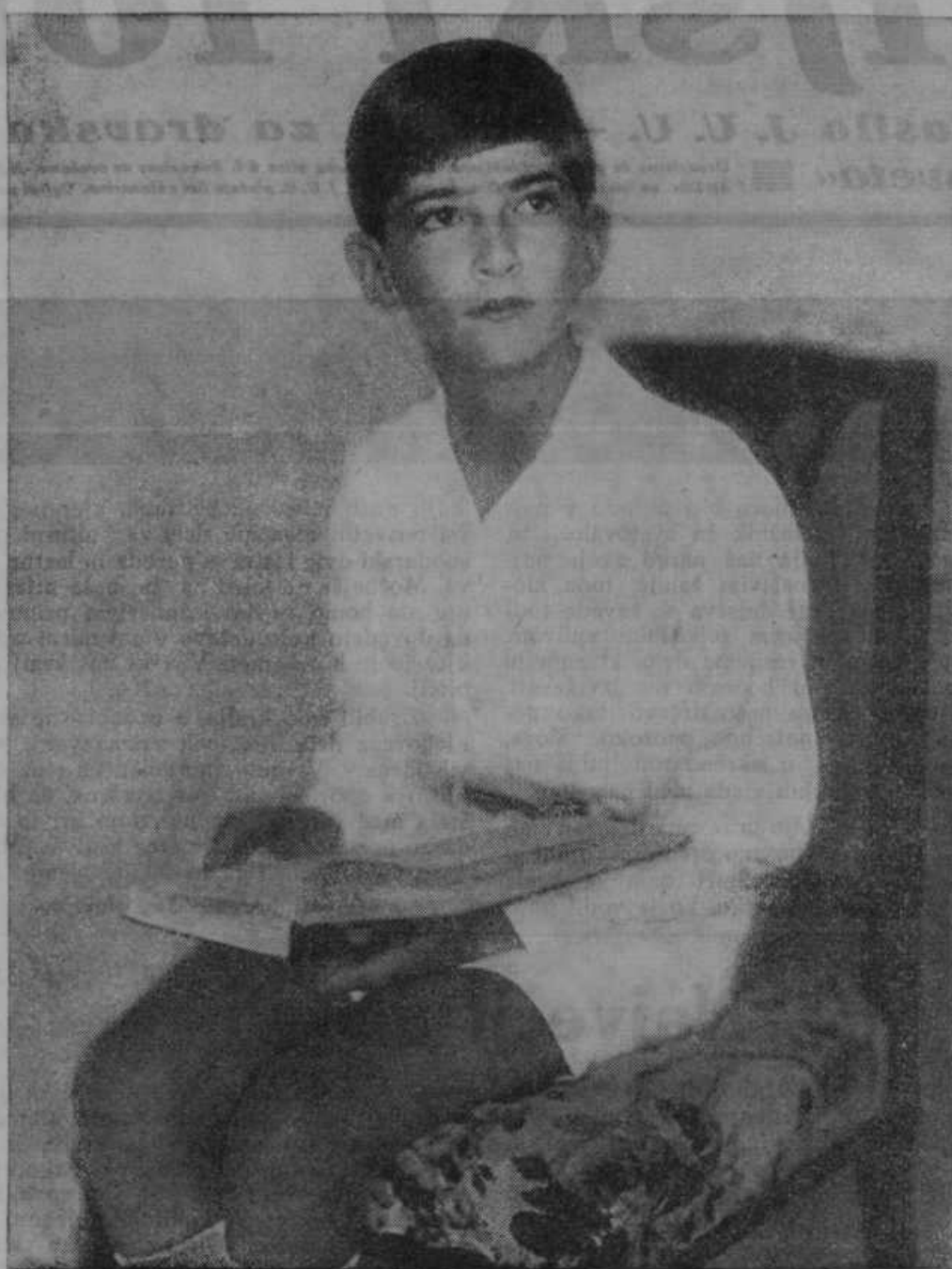
Blagopokojni oče našega mladega kralja se je dobro zavedal, da čakajo njegovega sina prej ali slej težke dolžnosti in odgovorne naloge. Zaradi tega je nadvse skrbno pazil na njegovo vzgojo. Največjo pozornost je posvečal pravi usmerjenosti pouka svojega sina. Ko ga je izročal njegovemu učitelju v vzgojo in pouk mu je naročil: »Napram njemu postopajte kot napram vsakemu drugemu učencu, ki ste ga doslej učili. On je za vas samo učenec. Naučiti se mora vsega, kot njegovi sovrstniki.«

Izpolnile so se kraljeve besede in naš mladi kralj se je takrat posvetil osnovnošolskim naukom z vso pridnostjo, marljivostjo in vztrajnostjo in pokazal je kaj kmalu najboljši uspehe. In ravno to je povzročalo njegovemu očetu največje zadovoljstvo, največje veselje.

Po dovršeni osnovni šoli se je podal v London, da bi tamkaj dovršil srednješolski študij. Tu naj bi se spopolnjeval in pripravljaj, krepil voljo in razum, pridobival sposobnosti in življenjskih izkušenj, da bi pozneje, ko bi ga usoda poklicala na mesto njegovega razumnega očeta, postal veren naslednik Viteškega vladarja.

»Še velike naloge te čakajo v bodočnosti«, mu je rekel ob slovesu blagopokojni oče. Ali je mogel on sam, ali je mogel kdo drugi slutiti, da se bodo te težke naloge tako kmalu prevalele na ramena še tako mladega, tako neizkušenega sina. Nihče, prav nihče si ni mogel tega misliti — toda usoda je neizprosna.

Iz Londona se je vrnil kralj Peter II. Komaj je začel s svojimi študijami, komaj je

začel s pripravami za težke naloge v bodočnosti, že je padlo ogromno breme na njegova ramena. Rad bi jokal ob krsti mrtvega svojega očeta, a kot kralj ne pripada več samemu sebi, nego narodu.

Skrb njegovih kraljevskih roditeljev je vcepila v njegovo dušo najlepše in najplemenitejše lastnosti, ki ga bodo dičile vse njegovo življenje. Blagopokojni oče mu je dajal najlepši vzgled delavnosti, marljivosti, točno-

sti in vztrajnosti. In v resnici, že kot prav majhen deček, kot učenec začetnik si je vzel svojega ljubljenega očeta za vzor v vseh najlepših lastnostih. Kot otrok je skušal zasledovati delo svojega visokega roditelja in ob neki priliki je izjavil: »Papa mnogo potuje in to ga utrjuje. Ko dorastem mu bom pomagala.«

Nikoli več ne bo videl svojega ljubljenega očeta in tudi pomagati mu ne bo mogel. Sam bo moral potovati, sam vršiti težke in odgovorne posle, sam nositi breme vladarskega poklica. Postal je kralj!

Ko so topovski strelci l. 1923. oznanjali širom naše domovine njegovo rojstvo smo ga že vzljubili. Čim bolj je doraščal, tem bolj je rastla tudi narodova ljubezen do njega. Kadarkoli in kjerkoli, ga je narod vzrl med seboj mu je izkazoval najiskrenejše izraze svoje ljubezni. Vsako leto ga je pozdravljala solnčna Dalmacija. Pozimi kakor tudi poleti je obiskoval Bled in okolico. — Vzljubil ga je Zagreb, vzklikal mu je Beograd in danes ga pozdravljamo vsi kot kralja.

Neizprosnost usode ga je postavila v tako nežni mladosti na kraljevski prestol, toda saj ni prepuščen samemu sebi. Srca vsega naroda žarilo zanj in previdnost ter modrost njegovega blagopokojnega očeta mu je prekrbela modrih in preizkušenih svetovalcev. Zanj bodo opravljali vladarske posle, in skrbeli bodo, da v svoji nežni mladosti ne bo še tako zelo občutil teže novih nalog novih dolžnosti.

V mislih nam je bodočnost domovine, zato se oklenimo vsi svojega mladega kralja, novega krmilarja naše domovine. Zavedati se moramo, da bo On izvrševalec oporoke svojega velikega očeta, da bo On vodnik svojega naroda, da bo On ponos vse države. S pomočjo vsega naroda z njegovo zvestobo in vernostjo bo mogel nadaljevati in dovrševati započeto delo Viteškega kralja, izpolniti ideale vladarja Zedinitelja.

Učitelji ponosimo med narod njegovo ime, oznanjamo ljudstvu, da je On naš up in naša nada, in kot veren naslednik svojega velikega očeta, naj uživa vso našo ljubezen, vso našo zvestobo in vso vdanost.

Ko prisegamo novemu kralju prisegamo tudi, da bomo delali skupno z njim za uresničenje vseh svetlih idealov blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Delali bomo za svetlo bodočnost našega naroda, delali za dobrobit naše države in želeč Mu srečo kličemo:

Zivel kralj Peter II.

Učiteljstvo žaluje za Viteškim kraljem

Proglas

Jugoslovanskemu učiteljstvu

V trenutku, ko preživlja jugoslovanski narod najtežje trenutke po osvoboditvi in zedinjenju, ko pokopava očeta Jugoslavije, ko objokuje izgubo svojega največjega učitelja in voditelja, dvignimo visoko kvišku srca iznad vseh naših majhnih vsakdanjih skrbi in se obenem s prisego, ki smo jo položili naši veliki nadi v tem težkem času, Nj. Vel. kralju Petru II., zaobljubimo svetlemu spominu velikega Nesmrtnika Jugoslavije, blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja: Čuvali bomo Jugoslavijo!

Poslednje besede in prisega naj nam bodo prva in trajna misel vsakega dne do konca dni. Jugoslovansko učiteljstvo se z globoko pieteto klanja spominu največjega vladarja, pobornika edinstva, slave in veličine našega naroda in največjega prijatelja jugoslovanskih učiteljev.

Ljubezen pokojnega velikega kralja do narodne prosvete in učiteljev je bila prav legendarna. Ta ljubezen in visoka sodba viteškega kralja sta najlepše izraženi v njegovem lastnorodnem pismu na našo skupščino l. 1931. To pismo, njegova oporoča, se glasi:

„Jugoslovanski učitelji, prežeti ljubezni do svojega naroda in svojega težavnega a vzvišenega poklica, so graditelji narodove duše, njegove nacionalne zavesti in kulture. Da bo popolnoma ustrezalo željam in nadam, ki jih vanje polagata njihov kralj in narod, mora biti jugoslov. učiteljsko združenje, ki združuje vse sedanje in bodoče jugoslovanske učitelje, žarišče prosvete, steber jugoslovanskega nacionalizma in pobuda vsem lepim stremljenjem v bodočnosti Jugoslavije.“

Na Bledu, 20. avgusta 1931. Aleksander, s. r.

Ta njegova oporoča učiteljstvu mora biti evangelij in zvezda - vodnica vsemu našemu učiteljskemu delu. Danes mora »steber jugo-

slovanskega nacionalizma«, kakor nas je imenoval velik kralj, skupaj z vsem narodom prestatati najtežjo preizkušnjo. V težkih trenutkih, kadar nam usoda grozi, da bi nas Bog same zapustil, je učiteljstvo poklicano v šoli in v narodu, da čuva sedanjo in bodočo Jugoslavijo, da ohranja vero, bodri upe, jekleni narod, ga hrabri in strne v čvrsto in nezlomljivo falango. Okrepljeni s takšnimi vrlinami bomo dokazali, da se nesmrtniki in njihova dela ne dajo ubiti, da je s smrtjo kralja-mučenika naše edinstvo zapečatenost z najdragocenejšo krvjo, da je učvrščeno in zlito. Da, viteze često spremlja tragičen konec, je rekel velik pesnik. Njegova črna prerokba se od časa do časa ponavlja v naši slavni zgodovini. Toda isti pesnik je tudi dejal: Blago onome, ko dovišek živi, imao se rašta i roditi.

Veliki naš učitelj! Pokazal si nam, kako se živi in umre za to domovino. Zaobljubljam se, da bomo tudi bodoče rodove odgojili, da bodo tako živeli in umirali za domovino, kakor si nam ti pokazal, velik nesmrtnik! Tvoje pismo, tvoje poslednje besede naj bodo za nas vse zaobljuba. Dvigajmo prosveto in čuvajmo Jugoslavijo!

V Beogradu, 11. oktobra 1934.

Predsednik jugoslov. učiteljskega združenja Ivan Dimnik, s. r., podpredsednika Djordje Mirkov, s. r., Todor Dimitrijević, s. r.

KOMUNIKE IZVRŠNEGA ODBORA JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSKEGA UDRUŽENJA.

Izvršni odbor Jugoslovanskega učiteljskega združenja, je na svoji seji dne 11. oktobra 1934. sprejel naslednje sklepe:

1. Vse edinice JUU — sreska društva in sekcijski odbori se pozivajo, da čim prej skličejo svečano komemorativno sejo posvečeno življenju, borbi in delu blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Jugoslovansko učiteljsko združenje, da vpliva, naj priredijo komemorativne svečanosti tudi vse one ustanove kjer delujejo učitelji.

2. Izvršni odbor želi, naj vsak upravni odbor sekcije in vsak upravni odbor sreskega društva pošlje po možnosti na pogreb v Beograd svojega zastopnika, ki bo skupno z izvršnim odborom spremljal narodnega vla-

darja na njegovi zadnji poti. Radi stanovanja naj takoj in direktno obvestijo izvršni odbor.

3. Svoječasno pismo blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja naslovljeno jugoslovanskemu učiteljstvu 20. avg. 1931., naj smatra vse učiteljstvo kot oporočo narodnega kralja narodnemu učiteljstvu. Da bi se ta oporoča čuvala in izvrševala, je potrebno, da se nahaja na vidnem mestu v vsakem lokalni naše organizacije in v učiteljskih zbornicah vseh šol. Na ta način bi se obvarovala tudi za poznejše generacije učiteljskega naraščaja.

Izvršni odbor bo v ta namen razmnožil faksimile kraljevskih pisma v svečani obliki.

4. Slika blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja naj bo ovita s črnim florom v vseh prostorih naše organizacije toliko časa, dokler traja narodna žalost.

5. Blagopokojni narodni kralj Aleksander I. je bil, v svojem življenju velik dobrotnik mnogih socialnih ustanov in institucij in kot tak si je pridobil velike zasluge. Zato se mu oddolžimo tako, da z njegovim imenom nazivamo razne prosvetne in socialne ustanove.

Predsednik Jugoslovanskega učiteljskega združenja: Ivan Dimnik, s. r. Tajnik: Milinko Lazić, s. r.

IZRAZ SOŽALJA JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSKEGA UDRUŽENJA V MARŠALATU DVORA.

Da izrazijo sožalje ob priliki smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja so posetili 14. oktobra maršalat dvora in se vpisali v žalno knjigo predsednik Jugoslovanskega učiteljskega združenja g. Ivan Dimnik, podpredsednik g. Todor Dimitrijević in glavni tajnik g. Milinko Lazić.

ŽALNA SEJA JUU — SEKCIJA LJUBLJANA

Jugoslovansko učiteljsko združenje — sekcija za dravsko banovino je opravila v soboto 13. t. m. ob 19. uri žalno sejo za blagopokojnim vladarjem kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Sejo, ki so se je v globoki žalosti udeležili vsi člani vodstva sekcije, je vodila podpredsednica gospa Franja Završanova. V žalnem govoru je orisala veličino dela in žrtve, ki sta jih terjala od blagopokojnega vladarja skrb in ljubezen do naroda in države, ki jo je ustvaril, čuval in umrl zanj. V svojem govoru je navajala: Učiteljstvo je gledalo v svojem pokojnem kralju svojega največjega vzornika, buditelja in vodnika. Blagopokojni kralj je večkrat sam jasno pokazal, da so učitelji graditelji narodove duše, njegove nacionalne zavesti in kulture. Njim je izročal mladino v katero je stavil vse svoje upe, od katere je pričakoval, da bo v polni meri vredna žrtev, ki jih je On doprinesel

zanjo. Silna bol domuje v naših sreih radi tragične smrti Velikega kralja in največjega pobornika narodne prosvete, napredka države in miru med narodi. V neizmerni nesreči, ki je zadela narod in državo, bomo učitelji najzvestejši izvrševalci Njegove oporoče in se bomo s podvojeno ljubeznijo oklenili svojega vzvišenega, težavnega poklica, ter se še tesneje strnili v ljubezni in naporu za blagor in srečo Jugoslavije.

Žalna seja je bila zaljučena z vzkliki: »Slava!« blagopokojnemu kralju in s svečano zaobljubo vdanosti in zvestobe novemu vladarju Jugoslavije Petru II.

JUU — sekcija za dravsko banovino je poslala sledeče sožalne brzojavke:

Njegovemu Vel. kralju Petru II. — Beograd. Jugoslovansko učiteljsko združenje sekcija za dravsko banovino v Ljubljani prosi neizmerno potrta radi tragične smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra Prvega, da sprejme Vaše Veličanstvo izraze globokega sožalja in zagotovilo neomajne vdanosti in zvestobe.

Nj. Vel. kraljici Mariji — Beograd. Jugoslovansko učiteljsko združenje, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani prosi, da sprejme Vaše Veličanstvo ob tragični smrti Velikega vladarja Jugoslavije Nj. Vel. kralja Aleksandra I. izraze najglobljega sožalja in zagotovilo neomajne vdanosti.

Nj. Visočanstvu knezu Pavlu — Beograd. JUU, sekcija za dravsko banovino izreka neizmerno potrta radi tragične smrti Velikega vladarja Jugoslavije Vašemu Visočanstvu izraze globokega sožalja ter zagotavlja neomajno vdanost in zvestobo Nj. Vel. kralju Petru II.

Predsedniku kraljevske vlade gospodu Nikoli Uzunoviću — Beograd. Neizmerno potrta radi tragične smrti velikega vladarja Jugoslavije Nj. Vel. kralja Aleksandra Prvega prosi Jugoslovansko učiteljsko združenje — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, da sprejmete, gospod predsednik, izraze najglobljega sožalja in izjavo neomajne vdanosti in zvestobe Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II.

Posebno izjavo sožalja je vpisala sekcija v knjigo kr. banske uprave.

SOCIALNI FOND VITEŠKEGA KRALJA ALEKSANDRA I. ZEDINITELJA ZA UČITELJSTVO IN NJEGOVE SIROTE.

Izvršni odbor Jugoslovanskega učiteljskega združenja v Beogradu je na svoji seji, posvečeni spominu Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja sklenil, da se ustanovi »Socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja za učiteljstvo in njegove sirote«. Pravilnik o poslovanju fonda bo izdelal glavni odbor Jugoslovanskega učiteljskega združenja na svoji prvi seji a odobrila ga bo glavna skupščina. O izrednih prispevkih za ta fond bodo sklepala sreska učiteljska društva na prvih svojih zborovanjih. — Sresko dru-